

عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی،

تامین ارز کالاهای مورد نیاز مردم

عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، در گزارشی کوتاه در صفحه اینستاگرام خود در خصوص اقدامات بانک مرکزی در تامین ارز کالاهای مورد نیاز مردم توضیح داد. وی نوشت: گزارش کوتاهی از اقدامات بانک مرکزی در تامین ارز کالاهای مورد نیاز مردم عزیزمان، معروض می‌دارد. دولت و بانک مرکزی با تشدید تحریم‌های دولت آمریکا و در چارچوب اقتصاد مقاومتی ضمن شتاب بخشیدن به تقویت و تحکیم ذخایر ارزی کشور، واردات غیر ضروری را کنترل و صادرات راشتاب بخشیده و تامین ارز برای کالاهای اساسی و ضروری و نیز مواد اولیه و سایر کالاهای مورد نیاز مردم را با تدبیر و اولویت‌بندی به‌ نحو مطلوبی انجام می‌دهند. فقط ظرف یک ماه گذشته حدود ۱٫۸ میلیارد یورو برای واردات کالاهای اساسی و ضروری شامل روغن، گوشت، برنج، کنجاله، تجهیزات پزشکی، دارو و... ۱٫۴ میلیارد یورو از طریق سامانه نیما برای مواد اولیه و کالاهای سرمایه‌ای و مصرفی مورد نیاز مردم تامین شده‌ است. این برنامه با جدیت دنبال می‌شود. مردم عزیز مطمئن باشند تلاش‌های لازم برای تامین کالاهای اساسی و ضروری آنها انجام خواهد شد. دولت آمریکا بیشتر اقداماتی که می‌خواست و می‌توانست در ۴ نوامبر انجام بدهد را تا کنون انجام داده‌ و از حالا به بعد در پی جنگ روانی است.

احتمال جهش قیمت نفت به ۸۰ دلار

آژانس بین‌المللی انرژی در گزارش ماهانه خود هشدار داد که قیمت‌های نفت ممکن است به بالای ۸۰ دلار در هر بشکه صعود کند؛ مگر این که سایر تولید کنندگان، عرضه کمتر از سوی ایران و ونزوئلا را جبران کنند.

آژانس بین‌المللی انرژی در این گزارش به متاثر شدن صادرات نفت ایران در آستانه اجرای تحریم‌های آمریکا و بحران اقتصادی در ونزوئلا که تولید نفت این کشور را به پایین‌ترین میزان در چند دهه گذشته رسانده است، اشاره کرد. این آژانس گفت، معلوم نیست عربستان سعودی و سایر تولید کنندگان چگونه کمبود عرضه به بازار را جبران خواهند کرد و این که چه میزان قادر به جبران خواهند بود.

آژانس بین‌المللی انرژی که به اقتصادهای بزرگ جهان درباره سیاست انرژی توصیه می‌کند، در گزارش ماهانه خود اعلام کرد: میزان عرضه محدودتر می‌شود و اگر روند کاهش صادرات ونزوئلا و ایران ادامه پیدا کند، بازارها ممکن است دچار کمبود عرضه شده و قیمت‌ها جهش پیدا کند، مگر این که افزایش تولید سایر کشورها، این مسئله را جبران کند. قیمت نفت در روز چهارشنبه به دلیل نگرانی‌ها نسبت به کمبود عرضه و همچنین نسبت به آسیب دیدن تقاضا به دلیل جنگ تجاری میان چین و آمریکا به بالای ۸۰ دلار در هر بشکه صعود کرده بود. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، اگرچه اوپک و متحدانش شامل روسیه وعده داده‌اند که تولیدشان را افزایش دهند، اما باید دید چطور به این وعده عمل می‌کنند. عربستان سعودی تولید نفت خود را در ماه میلادی گذشته ۷۰ هزار بشکه در روز افزایش داده و به ۱۰٫۴۲ میلیون بشکه در روز رساند، اما هنوز با سطح ۱۱ میلیون بشکه در روز که مقامات عربستانی وعده داده بودند، فاصله دارد. اگرچه آژانس هشدار داده که چالش‌های بازارهای نوظهور نظیر سقوط ارزش ارزهای ملی و اختلافات تجاری، ریسکی را برای دورنمای تقاضا در سال ۲۰۱۹ ایجاد کرده است، اما پیش‌بینی خود را رشد مصرف را بدون تغییر نگه داشت. در این بین، ریسک‌های عرضه فراوان‌تر هستند. ذخایر نفت در اقتصادهای توسعه یافته به پایین میانگین معمول رسیده و در سه ماهه چهارم کاهش بیشتری پیدا خواهد کرد.

ونزوئلا که تولید نفتش به نصف نرخ تولید اوایل سال ۲۰۱۶ رسیده است، با وخامت بیشتر وضعیت زیرساختی و فرار کارکنان، ممکن است امسال با افت ۱۹ درصدی تولیدش روبرو شده و تولیدش به یک میلیون بشکه در روز سقوط کند. تولید نفت ایران نیز به ۲٫۶۳ میلیون بشکه در روز رسیده است که پایین‌ترین میزان از ژوئیه سال ۲۰۱۶ است.

تعلل در معرفی جانشینان کرباسیان، ربیعی و نوبخت

جنگ اقتصادی بدون سرباز و سرهنگ

امین قلعه‌ای

به اذعان مسئولین دولتی، کشور در کشاکش یک جنگ اقتصادی قرار دارد. جنگی که آمریکا و متحدینش علیه کشورمان به راه انداخته اند و هدف از ایجاد آن ضربه زدن به ایران از مسیر تحریم‌های اقتصادی است . تحریم‌هایی که شامل خرید نفت، نقل و انتقالات مالی می‌شود. ناگفته نماند که آثار این رفتار جریان ضد ایران علیه اقتصاد کشورمان در چند ماه اخیر و به خصوص در دو حوزه ارز و افزایش شدید نرخ تورم هویدا گشته است. این در حالی است که هنوز دور جدید تحریم‌ها که فروش نفت ایران را هدف قرار داده هنوز آغاز نشده و برای مشاهده آثار اصلی تحریم‌ها بر اقتصاد باید تا آبان ماه منتظر بود. در این میان پرسش اصلی این است که آیا دولت برای مقابله با تحریم‌های ضد ایرانی آماده است؟ برای پاسخ به این پرسش شاید بهترین کار نگاهی به وضعیت اداره وزارت‌خانه‌های اقتصادی باشد. وزارت‌خانه‌هایی که در هفته‌های اخیر بدون وزیر اداره می‌شوند. وزارت اقتصاد و امور دارایی و وزارت‌خانه کار، رفاه، تعاون و امور اجتماعی.

ستاد اقتصادی بدون دروازه‌بان

وزارت اقتصاد را می‌توان دروازه اقتصاد ایران محسوب کرد. وزارت‌خانه ای که در یک ماه اخیر بدون وزیر اداره می‌شود. اصلی‌ترین وظایف وزیر اقتصاد را ذیل هشت حوزه‌ی «سیاستگذاری پولی و بانکی»، «سیاستگذاری بیمه»، «سیاستگذاری و نظارت مالی»، «بازار

سرمایه»، «واگذاری دارایی‌های دولت»، «تجارت و سرمایه گذاری خارجی»، «بهبود شرایط تولید» و «تحقیقات اقتصادی» می‌توان تقسیم کرد که به هر حوزه جداگانه پرداخته می‌شود. بانک مرکزی مسئول تنظیم و اجرای سیاست‌های اعتباری و پولی کشور است. وزیر اقتصاد از چهار طریق بر سیاست‌ها و تصمیمات بانک مرکزی موثر است. اول از طریق عضویت در شورای پول و اعتبار که عالی‌ترین مرجع سیستم بانکی است؛ دوم با ورود در انتخاب رییس بانک مرکزی از طریق پیشنهاد گزینه ریاست به هیات وزیران و تایید رییس جمهور بر اساس مصوبه جدید مجمع تشخیص مصلحت نظام؛ سوم از طریق عضویت در مجمع عمومی بانک مرکزی که نظارت پسینی بر عملکرد بانک مرکزی دارد و چهارم با تعیین اعضای هیات نظار مالی بانک مرکزی. همچنین در زمینه بانکی، وزیر اقتصاد، ریاست مجمع عمومی و انتصاب اعضای هیات مدیره بانک‌های دولتی و تخصصی را بر عهده دارد.

بانک‌های ملی، سسیه، مسکن، کشاورزی، توسعه صادرات، صنعت و معدن و پست بانک از جمله این بانک‌ها هستند. وظیفه هماهنگی کلی این امور نیز با «دفتر امور بانکی و بیمه» واقع در «معاونت امور بانکی، بیمه و شرکت‌های دولتی» و وزارت‌خانه می‌باشد. حالا در شرایطی که اقتصاد ایران به دلیل ناترازی ترازنامه‌های بانک‌ها، اغتشاش شدید در بازار ارز نیازمند یک مدیر توانمند برای اداره اقتصاد است، بیش از یک ماه مهم‌ترین

وزارت‌خانه اقتصادی ایران بدون وزیر باقی‌مانده است و البته مشخص نیست در دوران تحریم‌های سخت نفتی کشورمان راطراحی به بخش‌های مختلف اقتصاد ایران ابلاغ کند؟ بهروز ملکی، تحلیل‌گر مسائل اقتصادی در این مورد می‌گوید: در شرایط کنونی اقتصاد، تأخیر در معرفی وزیر اقتصاد توجیه پذیر نیست. نقش سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی در برنامه ریزی و سیاستگذاری اقتصادی از وزارت اقتصاد مهمتر است. با این حال، حوزه متکثر وزارت اقتصاد از جمله سازمان امور مالیاتی، بیمه مرکزی، خزانه، بورس، گمرک، بانک‌های دولتی و سرمایه گذاری خارجی حاکی از آن است که این وزارت‌خانه جایگاه نخست سازمان‌های اقتصادی کشور را دارد. ترکیب سازمان‌های ذیر مجموعه این وزارت‌خانه گواهی می‌دهد که فردی باید به عنوان وزیر اقتصاد انتخاب شود که علاوه بر دانش اقتصاد، با اصول حکمرانی سازمان‌ها اقتصادی آشنا باشد. باید دقت کرد کسانی انتخاب نشوند که اهتمامشان اختصاص کرسی هیئت مدیره‌ها برای حلقه پیرامونی شان باشد! این نگاه منفعت طلبانه می‌تواند سازمان‌های اقتصادی ذریط را خصوصاً در شرایط تحریم، تحت تأثیر منفی قرار دهد؛ بنابراین به اجمال می‌توان ویژگی وزیر اقتصاد را شامل این موارد دانست: اقتصاددان، مسلط به حکمرانی سازمان‌های اقتصادی، مستقل، سالم، قاطع.

در شرایطی که اقتصاد ایران به دلیل ناترازی ترازنامه های بانک‌ها، اغتشاش شدید در بازار ارز و ده‌ها مشکل ریز و درشت دیگر، نیازمند یک مدیر توانمند برای اداره اقتصاد است، بیش از یک ماه مهم ترین وزارت‌خانه اقتصادی ایران یعنی وزارت اقتصاد بدون وزیر باقی‌مانده است

دولت بدون وزیر کار

گذشته از وزارت اقتصاد وزارت‌خانه مهم اقتصادی دیگری که بدون وزیر اداره می‌شود وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است. سیاست گذاری، برنامه ریزی، راهبری، پایش و نظارت به منظور تنظیم روابط کار مبتنی بر رعایت اصل سه جانبه گرایی، حفظ و صیانت از نیروی کار، توسعه و توانمندسازی تعاونی‌ها، ایجاد تعادل در بازار کار و حمایت از پایدار سازی مشاغل و برقراری عدالت اجتماعی در حوزه های بیمه ای، حمایتی و توانمندسازی با رعایت اصول جامعیت، کفایت و فراگیری مبتنی بر قانون بیمه گری از مأموریت های این وزارت‌خانه است. در ردیف سازمان های تابعه این وزارت‌خانه مهم می‌توان به نام سازمان ها، هولدینگ ها و حتی بانک های بسیار مهم در اداره اقتصاد ایران اشاره کرد. سازمان تامین اجتماعی و هولدینگ شستا،

صندوق بازنشستگی کشور که خود سهامدار بسیاری از سازمان‌ها و شرکت های اقتصادی است و البته امروز با بدهی‌های بالا و ناکارآمدی اداره می‌شود، دو بانک مهم رفاه کارگران و توسعه تعاون از زیر مجموعه‌های این وزارت‌خانه محسوب می‌شوند. وزارت رفاه همچنین مسئولیت برنامه ریزی دقیق برای بهینه‌سازی طرح‌ها و هدف‌های مربوط به توانمندسازی اقشار آسیب پذیر را نیز بر عهده دارد. وظیفه‌ای که این روزها و در شرایط سخت اقتصادی پیش آمده به واسطه تحریم‌ها بر زمین مانده است. نکته مهم آن که در حالی که امروز بخش مهمی از مشکلات ارزی بوجود آمده برای کشور ناشی از سوء عملکرد پتروشیمی ها است و مالکیت و مدیریت بخش مهمی از واحد های پتروشیمی کشور در عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.

دولت بدون سخنگو

بی تردید اقتصاد ایران در سخت‌ترین شرایط خویش در طول چهار دهه اخیر به سر می‌برد. در این شرایط انتظار این است که دولت با برنامه ریزی دقیق وظیفه اطلاع رسانی و ارتباط دو سویه با مردم را به خوبی انجام دهد. نزدیک به دو ماه از استعفای محمد باقر نوبخت از سمت سخنگوی دولت می‌گذرد. با تحولاتی که در عرصه داخلی و خارجی کشور رخ داد، دولتی‌ها که حتی پیش از آن لبه تیغ تیز منتقدان را بر تن خود تجربه کرده بودند به یکباره وارد مر حله‌ای شدند که تنها خواسته از آنها پاسخگویی شد! گویی افکار عمومی انتظار داشتند دولت به یکباره خود کار بر زمین بگذارد و پشت تریبون بایستد و پاسخگوی تمام اتفاقات پیش آمده باشد. یاد هر هوامانند بر جام؛ بازار ارز و سکه، تحریم‌هایی که قرار بود دوباره در اقتصاد جا خوش کنند، تحولات پر تنش منطقه، عملکرد ضعیف برخی مدیران و وزرا و در نهایت شرایط متلاطم اقتصاد.... همه و همه این نیاز را می‌طلبید که دولت تمام قد پشت تریبون بایستد و پاسخ دهد. وضعیت این روزهای جامعه بخصوص از نظر اقتصادی خوب نیست و مردم با مشکلات معیشتی روبرو هستند. مردم در حالی این روزها با افزایش قیمت‌ها روبرو هستند و قدرت خریدشان کاهش می‌یابد؛ که در جنگ اقتصادی هستیم و دشمن هر روز برنامه و نقش خود را اجرایی می‌کند و دولت نباید منفعل باشد. امروز بیش از ۵۰ هزار و ۵۰۰ است که دولت

بی تردید اقتصاد ایران در سخت ترین شرایط خویش در طول چهار دهه اخیر به سر می برد. در این شرایط انتظار این است که دولت با برنامه ریزی دقیق وظیفه اطلاع رسانی و ارتباط دو سویه با مردم را به خوبی انجام دهد. در این شرایط اما نزدیک به دو ماه از استعفای محمد باقر نوبخت از سمت سخنگویی دولت می گذرد

نتوانسته فردی را برای سخنگویی انتخاب کند و هنوز مشخص نیست چه کسی قرار است ریاست جلسات در روزهای سه شنبه ساختمان کوثر در پاسنور را به عهده بگیرد؛ البته این بی توجهی ها در سایر حوزه‌ها نیز قابل مشاهده است ، به طور مثال با گذشت چند ماه هنوز سفارت ایران در چین، هند و برخی کشورها که با ایران رابطه استراتژیک دارند، بدون سفیر اداره می‌شود و هنوز در مورد آن تصمیم گیری نشده است و یا اینکه پس از استیضاح دو وزیر توسط نمایندگان مجلس، این دو وزارت‌خانه با سرپرست اداره می‌شوند. پس از کناره گیری نوبخت از سخنگویی دولت؛ رسانه‌ها گمانه‌زنی‌های خود را در مورد مستاجر جدید ساختمان کوثر آغاز کردند. برخی از آنها از علی جنئی وزیر فرهنگ و ارشاد دولت یازدهم به عنوان سخنگوی جدید دولت نام بردند و برخی دیگر نپهاوندیان معاون اقتصادی رئیس جمهور را کاندید اصلی سخنگویی دولت دانستند. در این میان یک منبع آگاه در دولت در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان از جهانگیری و رحمانی فضلی به عنوان گزینه‌های احتمالی این سمت یاد کرد.

ضرورت معرفی سریع تر وزیر و سخنگو

اگر چه طبق قانون رئیس جمهور برای معرفی وزرای اقتصاد و کار سه ماه مهلت قانونی دارد اما به طور قطع، الزامات شرایط کنونی ایجاب می‌کند معرفی وزرای این دو وزارت‌خانه به سرعت بیشتری انجام شود. از سوی دیگر درست است که دولت برای تعیین سخنگو هیچ الزام قانونی ندارد اما نیاز به پاسخگویی و تنویر افکار عمومی می‌طلبید که انتخاب سخنگوی دولت نیز به سرعت انجام شود.

با کمبود ارز مواجه شده و باید نیاز خود را به سرعت تامین کنند. از سوی دیگر این انتظار وجود داشت که با کاهش عرضه، قیمت‌ها بالاتر برود؛ از این رو تقاضا برای خرید در بازار با خارج کردن منابع از حساب‌های سپرده بالارفت و در کنار آن برخی خبرهای هیجانی دیگر موجب شد تا دلار تا مرز ۱۵ هزار تومان در هفته گذشته افزایش یابد. همچنین بعد از آنکه بازار تا حدی تعدیل و تابندای هفته قیمت‌ها تا ۱۲ هزار و ۵۰۰ تومان کاهش یافته بود، بار دیگر شاهد بهم ریختگی بازار و رشد قیمت دلار تا ۱۴ هزار و ۹۰۰ تومان نیز بودیم.

بر بازار ارز با توضیحاتی از سوی آنها همراه بود؛ به طوری که اظهار می‌کنند که هر چند به نظر نمی‌رسیده است تا تمامی سپرده‌گذاران مایل به تمدید حساب‌های خود حتی با سودهای بالاتر باشند، اما این انتظار وجود داشت که تا حدی مانع از التهاب بازار ارز شوند که در ابتدا تا حدی هم این گونه پیش رفت و با وجود این که حساب‌ها در خود بانک‌ها ثابت نماند و بین بانک‌ها جابه‌جا شد، ولی تا حدی در شبکه بانکی ماندگار بود؛ اما در ادامه زمانی که بانک مرکزی به صراحت اعلام کرد که قرار نیست ارزی به بازار تزریق شود، این نشانه‌ای برای مردم و فعالان بازار ارز بود که ممکن است

۱۸ درصدی فعلی بوده و زبان بالایی را به بانک‌ها تحمیل می‌کند، ولی ظاهراً ترجیح بر این بود که به هر ترتیبی شده سپرده‌ها در شبکه بانکی مانده و کمتر وارد بازارهای دیگر شود. اما در همین زمان بود که برخی خبرها و نشانه‌ها بار دیگر هیجان برای تقاضای دلار را افزایش داد و بازار را دستخوش نوسانات تندی کرد. ظاهر ابار دیگر سپرده‌های بانکی به سمت بازار ارز حرکت کرده و مردم ترجیح داده‌اند سرمایه‌گذاری را برای دلار انجام دهند. این در حالی است که حتی مشاهدات میدانی از بازار ارز در روزهای اخیر نیز از این حکایت داشت که مردمی که برای خرید آمده بودند، اغلب چک‌های بین بانکی به همراه داشته و حتی اظهار می‌کردند که بخشی از سپرده بانکی را برای خریدار ز آورده‌اند!

تا حدود دو هفته اخیر قیمت دلار برای مدتی بین ۱۰ هزار تا ۱۰ هزار و ۵۰۰ تومان در حال معامله بود، ولی بعد از برخی اعلام نظر‌ها و نرخ گذاری‌ها جریان بازار معکوس شد. به اعتقاد تحلیلگران بازار، واکنش‌های برخی مسئولان از جمله بانک مرکزی تأثیر گذار بوده و به بازار پیام خطر داده است. این در حالی است که گفت‌وگو با برخی مدیران بانکی برای پیگیری جریان تغییر سپرده‌ها در مدت اخیر و اثر آن

گرچه نگرانی از هجوم سپرده‌های بانکی سر رسیده شده به سمت بازار ارز، بانک‌ها را وادار به بالابردن نرخ سود و تحمیل زبان ناشی از آن، برای نگه‌داشت منابع کرده؛ اما در همین بین و در زمانی که مردم در تردید برای ورود به بازار پر ریسک ارز یا ماندن در بانک‌ها بودند، برخی نشانه‌ها و خبرها تصمیم‌گیری آنها را آسان‌تر کرده و تا حدی بازار ارز را به سود بانکی ترجیح دادند.

به گزارش ایسنا، در آستانه سر رسید حساب‌های سپرده‌ای که بانک‌ها در شهر یورماه سال گذشته و قبل از کاهش دستوری نرخ سود بانکی (حداکثر ۱۵ درصد) با سودهای بالا باز کرده بودند، بانک مرکزی به آنها اعلام کرد که می‌توانند این سپرده‌ها را تا یک ماه دیگر تمدید کنند. دلیل هم این بود که در جریان التهابات بازار ارز و زمانی که تمایل برای ورود منابع به این بازار بالا بود، شبکه بانکی بتواند با جذب و نگهداری سپرده‌ها مانع از خروج پول و حرکت به سمت بازار ارز و سکه و تشدید نوسان شود؛ از این رو بانک‌ها نرخ سود در حساب‌های سپرده را در فاصله دوم شهر یورماه به بعد افزایش داده و حتی سپرده‌های با سود ۲۳ درصدی افتتاح کردند.

گرچه این نرخ سود تا پنج در صد بالاتر از سود تسهیلات

خبر

سود بانکی هم سدر اه دلار نشد